

KYRGYZSTÁN: PRAKTICKÉ INFORMACE A TIPY NA CESTOVÁNÍ

Tento článek pochází z webu [Za horami.cz](#), kde najdeš jeho online verzi včetně případné fotogalerie. Až budeš opět ve spojení se světem, můžeš se také podívat na Facebook [@zahoramicz](#), co je nového.

Kyrgyzstán je nádherná země, která díky snadné dostupnosti, odlišné kultuře, kouzelné přírodě a relativní vstřícnosti systému vůči turistům láká čím dál více lidí. Letenky za deset tisíc a bezvízový vstup jsou v kontextu okolních zemí příjemným bonusem. Proto je právě Kyrgyzstán většinou první destinací, kterou navštívíte, pokud chcete poznat střední Asii.

Informací je v tomto článku hodně, následující seznam je klikatelný a vede rovnou do příslušných sekcí:

JAK SE TAM DOSTAT, LETENKY

Pokud nejste fajnšmekři cestující zásadně po zemi (a ochotni obětovat čas a peníze za víza tranzitních států), je ideálním způsobem let se společností Turkish Airlines s přestupem v

Istanbulu. S dvouměsíčním předstihem nás vyšly letenky cca na 9700 Kč za osobu.

Dobrou volbou je také ruský Aeroflot s podobnými cenami, ale je potřeba si dát pozor, abyste nemuseli pořizovat tranzitní víza pro Rusko.

Z letiště jezdí buď maršrutka za 40 som/os nebo taxíky, jejichž řidiči na vás budou čekat už v příletové hale, aby si rozporcovali turistického medvěda. Za taxík do centra Bishkeku (cca 30km) nedávejte více než 500 somů.

POVINNÁ REGISTRACE

Pro běžný turistický pobyt v Kyrgyzstánu nejsou potřeba víza. Rovněž není potřeba řešit žádnou registraci, pokud nepřekročíte dobu pobytu 60 dní. Informace je ověřena z [oficiálního webu Kyrgyzské vlády](#). Konkrétní dny jsou [uvedeny v příloze](#).

Jezero Kel suu, jedno z nejkrásnějších míst Kyrgyzstánu

PENÍZE A CENY

Kyrgyzstánskou měnou je som. Přibližný kurz v létě 2016 byl 2,8 KGS za 1 CZK. Vždycky, když to bude možné, snažte se rozměnit velké bankovky na menší. Na tržnici a obecně mimo místa s velkým obrátem (supermarket) jsou velké bankovky (500 som a výše) trochu problém. Některé bankomaty vám poměrně inteligentně vydají i spoustu drobných, ale z některých si odnesete sbírku tisícovek, kterou je vhodné aspoň z části rozdrobit, dokud to jde.

Ve městech se dá většinou najít bankomat. V Bishkeku to vůbec není problém. Každá banka má jeden už na letišti. Narazit můžete pokud máte Mastercard. Zkuste [využít vyhledávač](#). S Visou není problém a na rozdíl od konkurence s ní i zaplatíte ve velkých obchodech. Mimo největší supermarkety možnost platit kartou

neočekávejte.

Směnárny jsou skoro všude. Nejlepší kurzy jsou ale v Bishkeku. V případě nouze se velké částky třeba za povolení nebo odvoz od cestovek dají zaplatit v eurech či dolarech.

Přesto, že se místní lidé už naučili žít z turistického ruchu, služby jsou na naše poměry levné, pokud se nenecháte napálit. Stačí buď chvíli hledat nebo smlouvat. Půldenní výlet na koních včetně průvodce vychází cca 700 som/osoba/kůň + 1200 som za průvodce. Domluva přímo na místě s dotyčným člověkem.

Zelenina a živočišné produkty jsou o něco levnější než u nás, zbytek jídla cca na stejno. Výrazně levnější je ale jídlo v různých občerstveních, vývařovnách a restauracích (bývají označeny jako CAFE). Za slušnou obědovou porci dáte okolo 100 somů.

Nejvíce se dá ušetřit (a taky prodělat, pokud neznáte místní ceny a manýry) na dopravě. Benzín vychází na cca 13 korun (36 somů) a podle toho by měly odpovídat ceny taxíků. Super levně vychází cestování maršrutkami. Vizte sekci doprava.

Nejrůznější ceny v dolarech [můžete najít zde](#).

Trekování v Kyrgyzstánu ... k nezaplacení.

UBYTOVÁNÍ

Mimo Bishkek se dá sehnat 4 lůžkový velmi pěkný a čistý pokoj s koupelnou za 500 som/osoba. V Bishkeku si stovku připlatíte.

Hostely v kterých jsme spali ([Maksat hostel v Cholpon Ata](#), [USSR hostel v Bishkeku](#) a bezejmenný guest house v Narynu) měly velmi milou obsluhu, která někdy mluvila anglicky. Nebyl problém si domluvit dočasnou úschovu batohů. Kromě Maksatu byly společnou poznávací značkou příšerně proležené matrace.

V Oshi mohu doporučit domečky paní Gulshady. V Lovely home for you jsem strávil týden, kdy jsem se vzpamatoval po příjezdu z [Číny](#). Be my guest je její další podnik.

[Booking.com](https://www.booking.com)

Ve vlastních stanech můžete spát kde chcete. V tábořišti v horách u Karakolu vás to bude stát malý poplatek, ale zase jsme dostali přístup do kuchyňského stanu. Vyvaroval bych se pokusu přenocovat na divoko v Bishkeku nebo jiném velkém městě.

Klasickou nabídkou je přenocování v yurtách. V horách bývají minimálně na začátcích údolí yurt kempy, které je možno využít a prožít si tak noc v nomádkém stylu. Nejnižší cena, kterou nám nabídli byla 200 som/os. Nejdrzejší nabídka zněla 700 som/os.

V případě, že byste se nechtěli tahat se stanem, byla v údolích u Karakolu v rozumných rozestupech tam, kde chyběly yurty, zbudovaná tábořiště místních cestovek. Stálo by za pokus předem zjistit, jestli se nedá spát v jejich stanech.

Jurty po cestě k údolí Kok Kyia

DOPRAVA

MARŠRUTKY

Nejlevnějším způsobem meziměstské přepravy jsou maršrutky. Tedy minibusy, které na rozdíl od jiných východních zemí na dálkových trasách berou opravdu jen na sezení, takže se vám nestane, že si budete připadat jak sardinka v sešlápnuté plechovce. Jede se, když je plno. Pokud někdo nevystoupí před cílovou stanicí, po cestě nenabírají, takže se vyplatí cestovat vždy z nějakého většího města či vesnice, které budou představovat výchozí stanici. Do nich se dá dostat „MHD maršrutkou“ taxíkem nebo placeným stopem.

Ve městech fungují ty samé mikrobusy jako MHD. Jedině v Bishkeku je doplňuje několik staletých trolejbusů. Opět se jedná o nejlevnější variantu (10 som/os), ale ne vždy je nutně nejvýhodnější. Zejména v chaosu hlavního města může být občas problém doptat se na správné číslo maršrutky. I když vám přímo řidič potvrdí kam jede, může se stát, že zapomene zmínit, že jede o dvě ulice vedle, což moc nemáte šanci poznat. Zejména ve více lidech s batohy, pokud nemáte moc času na vyhlídkové jízdy a když potřebujete na konkrétní adresu, která není v sousedství nějakého významného místa, se vyplatí mávnout na taxíka. Ve čtyřech lidech je to furt levnější než lístek na české MHD.

V každém městě je tzv. „autovakzal“. Tedy autobusové nádraží, odkud vyrazí dálkové maršrutky. Lístek se podle pokynů řidiče kupuje buď u něj nebo na oficiální kase. Může se stát, že zaplatíte 100 som za batoh a nebo v případě, když se vaše batohy už nevejdou do „nákladového prostoru“ za zadními sedadly, může po vás řidič chtít zaplatit i za místa obsazené vaší bagáží. Když přijedete taxíkem, řidič se o vás většinou postará a vyzjistí odkud odjíždí váš spoj. Někde funguje něco jako oficiální poradce, který

vás hned u vchodu na nádraží nasměruje a někde je nutné se prostě doptat na svou pěst (a ignorovat lačné taxikáře). V Bishkeku jsou vakzaly dva. Nový - západní je kousek severně od Osh bazaru (necelý kilometr) a odjíždí z něj dálkové spoje. Starý vakzal - východní je cca 3 kilometry severovýchodně od Dordoi Plaza a jezdí z něj hlavně maršrutky do bližších měst.

Typická maršrutka

TAXÍKY

Taxíkem se v Kyrgyzstánu může stát jakékoliv auto. Většinou na významnějších místech, u letiště nebo u autobusových nádraží stává horda aktivních taxikářů, kteří na vás budou zkoušet různé finty, aby vás dostali k sobě do vozu. Oblíbená je hláška, že do vámi zvolené destinace už žádná maršrutka nejede. To jsou schopni říct i přes to, že přímo za jejich zády stojí tři minibusy s

velikou cedulí usvědčující je ze lži.

Cca v padesáti procentech případů se vás taxikáři pokusí natáhnou. O to víc potěší, když narazíte na někoho kdo vám férovou cenu řekne rovnou. Je dobré mít přehled o vzdálenosti nebo o obvyklé ceně, která ne vždy je odvislá pouze od kilometráže. V případě dopravy do odlehlejších oblastí je nutno vzít v potaz často totálně rozbitou cestu a nutnost, aby řidič znal prostředí a věděl co dělat na checkpotech pohraničních zón (a sám měl povolení ke vstupu).

Ve městech lze narazit jak na neoficiální taxi, která jezdí za fixní cenu/jedna jízda, obvyklou pro dané sídlo nebo si můžete zavolat oficiální odvoz s taxametrem. Ten v podobě aplikace do iphonu mívají i některá ostatní auta. V případě nutnosti popojíždění po více adresách se vyplatí odvoz s taxametrem (aspoň iphonovým), který vyjde skoro na poloviční cenu. V případě jedné a ještě k tomu delší cesty skrze město už rozdíl není tak velký. V případě meziměstské cesty se rozdíl oproti průměrné ceně, kterou bychom vyjednali předem, zcela smazal. Mimo Bishkek jsme vždy narazili pouze na auta bez taxametru.

Cenu odvozu si vždy sjednávejte předem. V případě, že má auto náhodou taxometr (iphone), řidič vám jej ukáže a vysvětlí, že zaplatíte co projedete.

STOPOVÁNÍ

Za stop se v Kyrgyzstánu obvykle platí, ale narazíte i na výjimky. Cenu opět doporučuji vyjednat dopředu.

Nejvíc se člověk stejně nachodí pěšky. Národní park Ala Archa.

VLAK

Vnitrostátní vlak jezdí pouze po archivní trase Bishkek-Balykchi. Z Bishkeku by ještě měl odjíždět mezinárodní spoj do Moskvy. Více o tomto vlaku si můžete [přečíst v angličtině](#).

LETADLO

Protože vzdálenost a kvalita cest mezi Bishkekem a jižním hlavním centrem – Oshí, znamenají více než desetihodinovou štreku, létá mezi těmito dvěma městy několikrát denně pravidelné spojení vzduchem. Jednosměrná letenka přijde na cca 1000 Kč. Cestující tohoto letu jsou zajímavá směs turistů, místních businessmanů a vesnických bábušek se spoustou zavazadel.

CENY DOPRAVY

MHD maršrutka všude - 10 som/os

Taxi - pevné sazby za jednu cestu

Bishkek - 150-200 som/auto

Karakol - 70 som/auto

Balykchi - 40 som/auto

Cholpon Ata - 100 som/auto

Doprava z letiště Manas do centra Bishkeku

Taxíkem - 500 som/auto

Maršrutka - 40 som/os

Bishkek - Kok Moinok, maršrutka - 230 som/os

Bishkek - Naryn, maršrutka - 300 som/os

Ala Archa

Taxík Bishkek - Alplagir Ala Archa (faktický začátek parku) - 1200 som + 600 som za vjezd auta do parku (pěšky by to bylo 10 km po nudné asfaltce)

Taxi Alplagir Ala Archa - brána parku - 300 som. Asi by šlo i levněji.

Maršrutka od brány parku do Bishkeku - 40 som. (Některé maršrutky zajíždějí až k alplagiru, cenu nevím)

Balykchi - Karakol, taxi - 2800 som/auto

Naryn - planina za řekou Ak-sai - 6000 som/auto. Offroadová cesta do pohraniční zóny. Domluveno s majitelem Kubat Tour přímo v Narynu.

Yurt kemp v údolí Kok Kyia (poblíž Kel Suu) - Naryn, odhad ceny domluvené v Narynu nebo na místě 8000 - 10000 som/auto. S cestovkou, která nám vyřizovala permity to bylo 180 eur (přirazila si cestovka, přirazil si její lokální partner, který to fakticky dohodil...)

Nepočítejte s tím, že se v autě vyspíte. Ty výhledy vám nedají usnout.

DOMLUVA

V Kyrgyzstánu je silná ruská menšina a většina domorodců tento slovanský jazyk také ovládá. Jedná se o nejspolehlivější způsob dorozumění. Za celou cestu jsme narazili pouze na tři lidi, kteří nemluvili rusky - z toho jeden nemluvil vůbec.

V hostelech a u cestovních kanceláří je slušná šance, že narazíte na někoho kdo umí anglicky. Výjimečně pak umí alespoň pár slov lidé nabízející služby turistům v horách.

JÍDLO

Vyčerpávající článek o jídle a místních specialitách [najdete zde](#).

U „baraniny“ – tedy skopového masa – záleží na štěstí, jestli bude dobré a nebo bude ze staršího kusu a bude mít pro našince nelibý chuťový ocas. Pirožky (smažené taštičky) taky varíují mezi výborně bylinkami dochucenými „s kartoškou“ (bramborami) a na druhé straně šíleně mastnými se sto let starou ovčí. Nutno ale říct, že do hlavních jídel se většinou dává kvalitní maso a to horší pak najdete v kebabu (není ale pravidlem) a podobně. Je fajn se proto ujistit, že třeba v „samsi“ (pečené taštičky s náplní) je buď „govjadina“ (hovězí) nebo „kurjatina“ (kuřecí).

Osobně mi nechutnaly „chošani“. Další varianta smažené taštičky, ale tentokrát s kachním masem a cibulí.

Rozhodně ale se místní kuchyni nevyhýbejte a ochutnejte co se dá. Většina běžných jídel (lagman, plov, manti) je opravdu dobrá a levná. Super jsou nejrůznější vývařovny na tržnicích (zejména) nebo nádražích.

Poněkud exotické chutě mívají speciality z kobyliho nebo jačího mléka, které ale většinou nepředstavují hlavní chod nýbrž spíše nějakou chuťovku k čaji. Tak jako mají rusové vodku a francouzi víno, mají kyrgyzové svůj „kimyz“. Nápoj z kvašeného kobyliho mléka. Pokud vás někdo pozve k sobě do yurty, ochutnávka jeho místní variace vás nejspíše nemine. Přisladit si jej není žádné společenské faux pass. Kimyz chutná jako víno z mléka a nejspíše by se na něj dalo časem zvyknout. Dle místních má velmi blahodárné účinky na organismus.

TRŽNICE VS. SUPERMARKETY

Většinu jídla a především zeleninu je výhodnější nakoupit na tržnici nebo malém obchodě a v supermarketu případně shánět jen trvanlivé speciality. Zelenina z normálního velkého obchodu byla příšerná a napůl v rozkladu. Na tržnici se dají sehnat

vychytávky jako sušené maso (koňské, telecí), uzené ryby, spousta oříšků a sušeného ovoce atp. V kombinaci s všudypřítomnými malými obchůdky v podstatě vše, co je potřeba.

U salámu si dávejte pozor. Některé se tváří trvanlivě, ale po oloupaní obalu zjistíte, že se jedná o hodně měkký salám, který v horku příliš dlouho nevydrží. Vyplatí se proto koupit pořádnou klobásu, nebo opravdu trvanlivý suchý salám či zmiňované sušené maso.

Lokální bílý chleba je skvělý, když je čerstvý, ale strašně rychle tvrdne. Naštěstí se dají v obchodech sehnat i tmavé balené varianty s nejrůznějším zrním – jsou dobré a vydrží výrazně déle.

Tolik věcí k ochutnání

VODA

V Kyrgyzstánu bohužel ve městech nejsou jinde na východě obvyklá pítka s pitnou vodou. Nezbyvá než vodu kupovat nebo vyptat. S tím, co teče z kohoutku, jsme nikdy problém neměli.

V přírodě výskyt vody záleží, jestli se nalézáte ve výše položené horské oblasti nebo ve vyschlejší nížině. V horách, kde jsme byli (Karakol, Ala Archa, údolí řeky Kok Kyia), je vody relativně dost i když někdy může chvíli trvat než narazíte na menší přítok velké řeky, podél které jdete.

Oproti tomu velká část země je poměrně suchá. Naštěstí většina hlavních tras vede kolem nějaké velké řeky, takže není problém s nedostatkem vody jako spíše s její čistotou. [Mít s sebou filtr](#) nebo chemickou desinfekci vody (Sanosil) je tedy nutnost. Ten se hodí i v horách, když zrovna není žádný rozumný potůček.

Specifická situace je v údolí řeky Kok Kyia (poblíž nádherného jezera Kel Suu) a nejspíše i na mnoha jiných podobných místech. Rozumné přítoky jsou relativně daleko od „osídlené“ oblasti, proto berou místní vodu přímo z řeky. My si ji raději prokapali Sanosilem. Naopak u Kel Suu se opravdu dá pít voda přímo z průzračného jezera.

Velké řeky jsou často hodně kalné

MAPY

Výborná celková mapa obsahující i podrobnější verze některých oblíbených oblastí (Ala Archa, Karakol, atd) je [Tian Shan comfort map](#). Mimo ní je to s mapami bídné a nezbyvá než využít [sovětského kartografického díla](#). Mapy na místě je téměř nemožné sehnat. V cestovce je šance, že vám minimálně dají ofotit svoje (taky staré ruské).

PLYNOVÉ KARTUŠE K VAŘIČI A OUTDOOROVÉ VYBAVENÍ

V Bishkeku je jeden obchod, kde seženete vše potřebné. Red Fox se nalézá hned vedle velkého nákupního centra Dordoi Plaza. Bohužel plynové bomby mají jen malé a nejsou z nejlavnějších, ale nikde jinde se sehnat nedají. S trochou štěstí můžete narazit na nějaké nevypotřebované v hostelech a jinde, kde je mohli zanechat turisté před vámi.

Rovněž ostatní vybavení stojí stejně nebo o trochu více, než u nás. Ale pokud vám ukradnou boty a pláštěnku nebo se rozbije vaříč, jak se to stalo nám, nic jiného nezbývá.

Obsluha mluví rusky.

OTVÍRACÍ HODINY OBCHODU RED FOX (LÉTO 2016)

Po - Pá: 9:00 - 20:00

So a Ne: 9:00 - 19:00

Číslo do obchodu - +996 909 359, +996 0555 454 440

TELEFON (SIM KARTA A DATA)

Hned na letišti je stánek, kde si můžete koupit lokální SIM kartu. Obsluha mluví anglicky a vyptá se vás, co vše s kartou míníte podnikat. Jestli potřebujete jen lokální sms a volání nebo i mezinárodní či jestli náhodou nechcete i data. Kartu se opravdu vyplatí pořídit. Dokonce i mezinárodní smsky domů s ní vyjdou o hodně levněji. Problém byl pouze s příjmem sms z domova. Pro Kyrgyzstán fungovala dobře. Karta se dá dobít téměř všude (i malé obchůdky). Stačí hledat logo operátora.

Bishkek není město, kam by se jezdilo obdivovat architekturu

BEZPEČNOST

S dotazy nebo problémy je možné obrátit se na [velvyslanectví České Republiky v Astaně](#) v sousedním Kazachstánu. Ochetně nám odpovídali. Zájmy ČR přímo v Kyrgyzstánu zastupuje ambasáda Švýcarska.

Kazašské a čínské pohraničí bylo v létě 2016 bezpečné. Vzhledem ke stálému napětí na kyrgyzsko-uzbecké a kyrgyzsko-tádžické hranici MZV ČR nedoporučovalo cestovat do provincií Batken, Osh a Jalal-Abad na západě a jihozápadě Kyrgyzstánu. V uvedených provinciích často dochází k incidentům mezi pohraničníky zmíněných zemí, část hranice mezi Kyrgyzstánem a Uzbekistánem je pravděpodobně zaminována. Pokud byste přesto chtěli cestovat touto oblastí do sousedních zemí, doporučuje se používat výhradně oficiální hraniční přechody a informovat se o

aktuální situaci. Zdroj - [MZV ČR, doporučení pro cestovatele do Kyrgyzstánu](#)

Zaznamenáno bylo, dle informací od českého konzula, také nestandardní chování kyrgyzské policie, zejména k turistům, kteří si vypůjčí auto (časté kontroly, pokuty za sebemenší přestupek). Doporučuje se být střeženi a hlavně nepodepisovat dokumenty, kterým nerozumíte.

Osobně jsme se s žádnými problémy stran státních úředníků a policistů nepotkali, ale z různých cestovatelských webů vyplývá, že policisté si občas rádi přivydělají na turistech. Pokud by po vás kdokoliv náhodně chtěl pas pod záminkou nějaké nestandardní kontroly, ukažte mu pouze kopii („originál jste nechali v hostelu“). Stává se, že vám policista pas zabaví a donutí vás jít na strážnici, kde se při kontrole batohu můžou ztratit nějaké drobnější bankovky. Při oficiálních kontrolách např. na checkpointech pohraničních zón samozřejmě musíte pohraničníkovi svěřit i originál svého pasu.

V Bishkeku se nedoporučuje příliš si užívat nočního života a zdržovat se po setmění v parcích a odlehlejších místech. Kapsářství a obecně kriminalita je dle dostupných zdrojů docela vysoká. Na pozoru se mějte na tržnicích a vůbec všude, kde je velká koncentrace lidí. Hlídejte si batohy a cennosti. Ideální je na tržiště vyrazit bez velkých batohů a někoho zanechat na jejich stráž - dotyčný by neměl být osamocená žena. Nemohu soudit, že by jí hrozilo nějaké reálné nebezpečí, ale pozornost, kterou takový turista přitahuje, může být nepříjemná.

Centrum Bishkeku je přes den úplně v pohodě. Poněkud nervózně jsme se cítili v oblasti mezi západním vakzalem a Osh bazarem. Ale nic extrémního.

Na druhou stranu jsou Kyrgyzstánci velmi milí a vstřícní. Se spoustou věcí pomůžou a často si nedají pokoj, dokud váš náhodný dotaz neuspokojí, i kdyby to znamenalo pět telefonů a půl hodiny běhání po městě. Nechat batohy v hostelu nebo kdekoliv, kde poskytují služby a ubytování turistům (yurt camp v horách) by mělo být bezpečné - vyzkoušeno. Jsou závislí na vašich referencích.

Všeho všudy jsme před odjezdem měli z bezpečnostní stránky zdravý respekt, ale ve výsledku se až na zmíněné výjimky rozhodně nejedná o zemi, kde by vás od pohledu oškubali o poslední spodky. Pokud se vyhýbáte rizikovým místům a činnostem, dáváte si pozor na věci a používáte zdravý rozum - což jsou obecné zásady všude na světě - je Kyrgyzstán relativně bezpečná země. Potkali jsme hodně skupinek, dvojic i jednotlivců čistě ženského pohlaví, které nevypadaly ani oškubaně ani znásilněně.

Nutno zmínit, že nás přece jen jednou okradli. O boty a pončo. Chyba však byla, že jsme zmíněné propriety nechali v poměrně značně exponované oblasti na břehu jezera Issyk Kul před stanem. Všude, kde jste v dosahu lidí proto doporučuji dávat na věci zvýšený pozor a v noci je mít všechny ve stanu u sebe. Průběžně hlídat je vhodné i batohy naložené v maršrutkách.

Největší nebezpečí je stejně, že se vám nebude chtít domů.

POČASÍ A KDY JET

Hornatý ráz Kyrgyzstánu doplněný o rozlehlé vodní plochy (Issyk Kul, Song Kul atp.) přejí nevyzpytatelným změnám počasí, kdy není problém potkat tři bouřky za den. Každé horské údolí může mít své mikroklima a na druhou stranu když už začne někde pršet, může to trvat několik dní. Nejméně srážek je v srpnu a září. Nejvíce v červnu.

Kyrgyzstán má kontinentální klima, což značí vysoké rozdíly teplot jak mezi létem a zimou tak mezi dnem a nocí. Zatímco přes den je dost teplo i ve vyšších nadmořských výškách, v noci může tamtéž i v létě klidně mrznout. V nížinách a městech se v létě připravte přes den na vysoké teploty přesahující 30°C.

V zimě se jedná o stále oblíbenější destinaci pro skialpy.

Sníh začíná na cca 4000 m.n.m.

POVOLENÍ DO POHRANIČNÍCH OBLASTÍ

Po celém obvodu státní hranice (bez výjimky) je do 50 km od ní tzv. „pagranzona“ - pohraniční oblast s kontrolovaným vstupem. Na příjezdech do oblastí bývají checkpointy, kde pohraniční stráž kontroluje jestli máte potřebné dokumenty. Namátkové kontroly můžete samozřejmě potkat i za nimi. Vypravit se do pohraniční zóny bez permitu silně nedoporučuji.

Na cestách do okolních států (Tádžikistán, Čína) není potřeba povolení, pokud máte příslušná víza. Do Kazachstánu nově víza nepotřebujeme.

Aktualizace léto 2018.

MOŽNOST PRVNÍ

Nově existuje facebooková stránka [Visit Karakol](#), komunikují v angličtině přes Messenger a odpovídají rychle. Permit stojí 30 dolarů na osobu, bez potřeby koupit si od nich výlet. Navíc povolení vyřídí velmi rychle, za jeden až tři dny. Povolení pak nechají v kanceláři u nějakého ze svých partnerů, kde to budete mít po cestě.

MOŽNOST DRUHÁ

[CBT \(Community Based Tourism\)](#) asociace a její pobočky. Povolení by údajně mělo stát jen 15 USD s dodáním do druhého dne (tzn. bez nutnosti řešit předem). Další výhodou jsou anglicky mluvící dobrovolníci a nabídka další pomoci (ubytování, doprava atp.). Například pro cestu k jezeru Kel Suu můžete využít [CBT Naryn](#).

MOŽNOST TŘETÍ

Značně dobrodružným způsobem jak získat permit, je pokusit se jej vyřídít osobně na úřadě. Oddělení pasů a migrace sídlí na adrese Kievskaja, 58, Bishkek a jeho návštěva je jen pro silnější nátury. Podmínkou úspěchu je znalost ruštiny. V závislosti na vaší trpělivosti, momentální náladě úřednic a štěstí na náhodné pomocníky se vám podaří sepsat žádanku a přiložit dostatečné množství kopií všeho, co je třeba. Zde však trvalo vyřízení permitu v létě 2016 minimálně 17 dní (přesto, že nám nejdříve tvrdili, ať se stavíme za týden a na webu se dá dohledat optimistické prohlášení, jak se úřady tyto procedury snaží zrychlit na jediný den). Úspěšnost naší snahy jsme tak z časových důvodů nemohli ověřit.

Bez pomoci místní slečny bychom pokyny úřednic nerozluštili

LIDÉ, POHOSTINNOST A ZVYKLOSTI

Kyrgyzové (a zde žijící Rusové) jsou příjemní lidé. Když si od nich objednáte nějakou službu (taxi, pronájem koní atp.) udělají pro vás spoustu věcí navíc – taxikář vás posadí na potřebnou maršrutku nebo bude půl hodiny jezdit po městě, aby vám zařídil ubytování, průvodce s koňmi vás po výletě pozve na večeři atp. Nejsou až tak automaticky srdeční jako kavkazské národy, ale když jim dáte chvíli na spřátelení, bude to stát za to. Najdou se výjimky, ale to všude.

Velmi nápomocni jsou i náhodní kolemjdoucí, když vidí, že máte nějaký problém. Buď za vámi přijdou automaticky nebo se stačí zeptat. Není to tedy jen o penězích.

Všichni si zde potřásají rukou mnohem více než u nás. Stane se,

že z tohoto pozdravu/loučení vynechají ženy. Neberte si to osobně, prostě je tu takový zvyk - rozhodně vás neignorují. Občas si s vámi budou chtít jen tak náhodně na ulici potřást rukou různá na první pohled podezřelá individua. V tomto případě bych se jim snažil vyhnout.

Když se někde zastavíte, počítejte s tím, že obzvláště s velkými batohy a turistickým vzezřením budete poutat pozornost. Ať už všech, kteří by na vás mohli něco vydělat, nebo jen tak přirozeně zvědavých lidí, kteří s vámi budou chtít prohodit pár slov.

Když vás někdo pozve na čaj, bude za tím často (ale ne vždy) obchodní zájem. Většinou prohodí pár zdvořilostních vět a potom se více či méně nenápadně zeptají, jestli třeba nechcete pronajmout koně, přespat v yurtě atp. Když ne, nic se neděje. Návštěva skončí, vaši hostitelé se rozloučí a vy jdete dále. Obecně se při takové návštěvě mluví mnohem méně, než jsem byl zvyklý odjinud. Jednou nás (zcela neobchodně) pozvali lidé, kteří, kdybychom se sami aktivně nevyptávali, by na nás celou dobu nejspíše jen koukali a usmívali se.

Hodné paní ...

SPECIÁLNÍ ZDRAVOTNÍ TIP

V případě, že po příletu nebo před odletem budete mít nějaký zdravotní problém, na letišti Manas (Bishkek) je stálá zdravotní služba. Mne vyšetření u zdejší doktorky a mix léků, který do mě nacpala injekcí, stály jen 50 somů. Nevím však, jestli je takto nízký obecný poplatek pravidlem. Doktorka mluvila jen rusky a byla ze začátku poměrně rázná, ale pomohla mi dostat se do letadla domů a vůbec přežít po cca 12 hodinách se 40°C horečkami. A to se počítá.

AKTUALIZACE

Tento článek se snaží nabízet opravdu aktuální informace, za které vděčím především svým čtenářům. Od léta 2016, kdy jsem v zemi byl osobně, se dost důležitých věcí změnilo (zlepšilo,

zjednodušilo). Děkuji všem, kteří mi čas od času posílají čerstvé info a pomáhají tak svým následovníkům.

TIPY NA TREKY V HORÁCH A DALŠÍ DOPORUČENÁ ČETBA

Krásné hory jsou v Kyrgyzstánu všude okolo. Ale jak si z nich vybrat? Mrkni na cestopisy o [krásných trecích v Kyrgyzstánu](#). Všechny obsahují itinerář a praktické informace.

Chceš vyrazit do hor a váháš co si nabalit? Přečti si [článek o balení krosny](#).

Hnuší se ti představa čtrnácti dní na čínských polívkách? I na treku se dá [vařit dobře a při tom netahat celou polní kuchyni](#). Pro doplnění vybavení mrkni na [mnou prověřené kousky](#), jestli se ti něco nehodí.

Jsi horal začátečník? Projdi si [tipy pro začínající trekaře](#). Rovněž se ti bude hodit pár dobrých rad, [jak si vybrat vhodné tábořiště pro stan](#).

V odlehlých končinách nezapomínej na [správně vybavenou lékárničku](#).

Pro deštivé dny nebo dlouhé chvíle se inspiruj [tipy na zábavné hry na cesty](#).

Kamarádi mají plnou hubu keců, ale na cestu se jim nechce? [Všechny výmluvy dobře znám](#) z vlastní zkušenosti, tak jim je klidně přepošli ;)

Údolí řeky Kok Kyia. Netřeba zbytečně popisných slov ...

Tento článek pochází z webu Za horami.cz, kde najdeš jeho online verzi včetně případné fotogalerie. Až budeš opět ve spojení se světem, můžeš se také podívat na Facebook [@zahoramicz](https://www.facebook.com/zahoramicz), co je nového.